

MATHIAS ÉNARD

HIRSIZLAR
SOKAĞI

ROMAN

Çeviri: AYSEL BORA

MATHIAS ÉNARD
HIRSIZLAR
SOKAĞI

Rue des voleurs, Mathias Énard

© 2012, Actes Sud

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Nisan 2013

Bu kitabın 1. baskısı 6000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Pelin Özer

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

ISBN 978-975-07-1799-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

MATHIAS ÉNARD
HIRSIZLAR
SOKAĞI

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Aysel Bora

Mathias Énard'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Savaşları, Kralları ve Filleri Anlat Onlara, 2011

MATHIAS ÉNARD, 1972'de Fransa'da doğdu. Doğu Dilleri Enstitüsü'nde Arapça ve Farsça eğitimi gören yazar, Ortadoğu'ya uzun süren yolculuklar yaptı. Yazarlığın yanı sıra çevirmenlik de yapan Énard, 2000 yılından beri Barselona'da yaşıyor ve Barselona Üniversitesi'nde Arapça dersleri veriyor. *Savaşları, Kralları ve Filleri Anlat Onlara*, yazarın Türkçe yayımlanan ilk eseri. Yazarın diğer eserleri arasında 2003'te *La Perfection du tir* (Atışın Mükemmelliği), 2005'te *Remonter l'Orénoque* (Orinoco Nehri'nin Akıntısına Karşı Kürek Çekmek), 2008'de *Zone* (Bölge) ve 2011'de yayımladığı *L'alcool et la nostalgie* (Alkol ve Nostalji) yer alıyor.

AYSEL BORA, 1943'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra *Meydan Larousse* ansiklopedisinin çevirmen kadrosunda görev aldı. Bugüne değin, aralarında Jean-Paul Sartre'ın *Aydınlar Üzerine*, Georges Simenon'un *Hollanda'da Bir Ev*, Amin Maalouf'un *Ölümcül Kimlikler*, Nathalie Sarraute'un *Şimdi* ve *Açımız* adlı yapıtlarının da bulunduğu pek çok kitabı dilimize kazandırdı.

“Ama gençken insanın bir şeyler görmesi, deneyimlerden geçip fikirler edinmesi, zihnini açması lazım.”
“Burada mı!” diye sözünü kestim. “Bilemezsin ki!
Ben Mösyö Kurz’la burada karşılaştım.”

JOSEPH CONRAD, *Karanlığın Yüreği*

1

Boğazlar

İnsanlar köpekler gibi, sefillik içinde birbirlerine sür-tünüyor, içinde debelendikleri pisliğin dışına çıkamıyor-lar, bütün gün tozun toprağın üstünde yayılıyor, önlerine atılacak bir kıymık et ya da kuru bir kemik için her şeyi yapmaya hazır bir halde tüylerini ve oralarını buralarını yalayıp duruyorlar, ben de onlar gibiyim, bir insanoğlu-yum, yani içgüdülerinin esiri rezil bir pisliğim, bir köpe-ğim, korkunca ısırın ve sevilme isteyen bir köpek. Ço-cukluğumu, Tanca'daki eniklik hayatımı; genç bir köpek olarak başıboş sürtmelerimi, dayak yemiş köpek gibi in-lemelerimi apaçık görüyorum; dişilerin peşinde azıp bunu aşk sanmamı anlıyorum, en çok da bir sahibin yok-luğunu ve bu yüzden hepimizin onu bulmak için karan-lıkta birbirimizi koklayarak şaşkın ve amaçsızca dolaşp durmasını anlıyorum. Tanca'da denizi, limanı ve Boğaz'ı seyretmek için günde iki defa beş kilometre yol teper-dim, şimdi de çok yürüyorum, çok da okuyorum, her defasında daha çok; can sıkıntısını, ölümü unutmanın, düşünceyi dağıtıp gerçeklikten uzaklaştırarak düşünce-nin kendisini unutmanın en güzel yolu, o tek gerçeklik de şu: Bizler haz almak için yaşayan kafesteki hayvanla-rız, karanlıkta yaşıyoruz. Tanca'ya bir daha hiç dönme-dim, oysa oraya turist olarak gidip denize nazır güzel bir

villa kiralayıp Caf  Hafa'da¹ çay içmenin, kif² t tt rmenin ve mutlaka şart olmasa da tercihen yerli erkeklerle sevi menin hayalini kuran tiplere çok rastladım, i lerinde *Binbir Gece Masalları*'ndan prenseslerle d z şmeyi umut edenler bile vardı, inanın, ka ı bana gelip sormuŐtur, onlara Tanca'da yerli tipler ve kif dahil kalabileceklere bir yer ayarlar mıyım diye; on sekizime gelene kadar gördüğüm tek kı ın amca kızı Meryem'in ki olduğunu bir bilseler, yerlere yuvarlanır ya da bana inanmazlardı,  unk  Tanca'yı bir cinsellik, bir arzu, bizlere asla tanınmayan ama sefaletin kesesine girecek trink para karŐılıėında turiste sunulan bir müsait olma haliyle  zdeŐleŐtirmişler. Bizim mahalleye turist murist uğramazdı. Büyüdüğüm apartman ne zengindi ne fakir, ailem de öyle, benim peder dininde imanında bir adamdı, hani Şu iyi bir adam dediklerinden,  oluğuna çocuğuna kötü davranmayan namuslu bir adam – arada bir mabata bir-iki tekmenin dışında, ama bundan da kimseye bir zarar gelmemiŐtir. Tek ama iyi bir kitabı, Kuran'ı olan adam: Bu dünyada ne yapması gerektiğini ve ahirette kendisini neyin beklediğini öğrenmek için ihtiya ı olan tek Őeydi Kuran, günde beş vakit namaz kılmak, oruç tutmak, zek t vermek, tek hayali Mekke'ye hacca gitmek, kendisini Hacı diye, Hacı Muhsin diye  ağırmalarıydı, bu onun tek emeliydi, çok çalışıp bakkal d kk nını süpermarkete çevirmek umurunda değildi, milyonlarca dirhem kazanmak umurunda değildi, onun Kitabı namazı hac ziyareti vardı ve nokta; annem babama büyük bir saygı gösterir ve evde köle gibi hizmet ederken ona adeta bir evlat gibi

1. Tanca'da 1921'den beri varlığını sürdüren kafe. Paul Bowles, W.S. Burroughs gibi pek çok yazar ve Beatles, Rolling Stones  yeleri gibi sanatçının uğrak yeri olmuŐtur.

2. HaŐhaŐ ve kurutulmuŐ hint keneviri yaprakları karıŐımı.

itaat ederdi: Ben işte böyle sureler, ahlak dersleri, Peygamberin hayatı ve Arapların en şaşaalı dönemlerinin tarihi arasında büyüdüm, sıradan sayılabilecek bir okula gidip biraz Fransızcayla İspanyolca öğrendim, arkadaşım Besim'le her gün limana, Medina'nın¹ aşağı kesimine ve Grand Socco'ya² inip turistleri dikizledik, erkek olduğumuzdan beri Besim'le baş eğlencemiz bu olmuştu, özellikle yazın şort ve mini etek giydiklerinde yabancı kadınları röntgenlemek... Hem zaten yazları kızların peşine takılmak, plaja gitmek ve birisi bir tutam *kif* verdiğinde *joint* içmekten başka yapacak bir şey yoktu. Ben bir sahaftan ucuz fiyata satın aldığım eski Fransız polisiye romanlarını okurdum, onlarca polisiye roman, çünkü bunlarda çoğu zaman sarışınların kıcı, arabalar, viski ve mangır olurdu; ibadet, Kuran ve kıcımıza tekme atması dışında, bizim için bir bakıma ikinci bir baba demek olan Allah arasında sıkışıp kalmış bizler için hepsi de eksikliğini çekip hayalini kurduğumuz şeylerdi. Boğaz'a karşı yalıyarın tepesine yerleşirdik, etrafımızdaki kayalar, üzerleri antik cesetlerden çok, cips paketi ve kola kutusu dolu oyuklardan ibaret Fenike mezarlarıydı, her birimizin kulağında bir walkman, saatlerce Tanca ve Tarifa arasında gidip gelen feribotları seyrederdik. Ölesiye sıkılırdık. Besim çekip gitmenin, kendi deyişiyile karşı yakada şansını denemenin hayalini kurardı; babası sahilde zenginlerin gittiği bir restoranda garsondu. Ben İspanya'yımış, Avrupa'yımış, karşı tarafı pek düşünmezdim, polisiye romanlarımda okuduklarım hoşuma giderdi, ama hepsi o kadar. Romanlarım sayesinde bir dil öğreniyor, ülkeler tanıyordum; o ülkeleri tanımaktan, onların sadece bana

1. Eski şehir.

2. Tanca'da Büyük Meydan.

ait olmasından gurur duyuyordum, o Besim hödüğünün oraları kirli emelleriyle kirletmesinden nefret ediyordum. O dönemde beni en çok çeken, Ahmet amcamın kızı Meryem'di; babasıyla erkek kardeşleri Almeria'da tarım işçisi olarak çalıştıklarından, o annesiyle beraber bizimle aynı katta oturuyordu. Pek güzel değildi ama iri göğüsleri ve yuvarlak kalçaları vardı; evde çoğu zaman daracık kotlar ya da içini gösteren ev elbiseleri giyerdi; Allahım, Allahım, beni fena halde tahrik ederdi, kendime bunu bilhassa mı yapıyor, diye sorardım ve uykuya dalmadan önceki erotik rüyalarımda onu soyduğumu, okşadığımı, yüzümü o koca memelerinin arasına soktuğumu hayal ederdim, ama ilk adımı atmaktan âcizdim. O benim amcamın kızıydı, onunla evlenebilirdim ama onu mıncıklayamazdım, bu olmazdı. Ben de hayaller kurmak ve gemilerin arkalarında bıraktığı köpükten izleri seyrettiğimiz öğleden sonraları bunları Besim'le konuşmakla yetiniyordum. Bugün bana gülümsedi, bugün şunu giymişti bunu giymişti, galiba içinde kırmızı bir sutyen vardı, vs. Besim başını sallar, bu kız sana kesik derdi, etkilemişsin onu, yoksa bu numaraya kalkışmazdı, ne numarası derdim, yani kırmızı sutyen takması normal değil mi, ha? Evet ama kırmızıymış, aslanım, anlıyor musun? Kırmızı tahrik etmek içindir, saatlerce bu minval üzere devam ederdik. Besim'in küçücük gözleri ve kocaman yuvarlak bir kafası vardı, her gün babasıyla camiye giderdi. Vaktini gümrükçü ya da polis kılığına girip kaçak olarak karşı tarafa geçmek için inanılmaz planlar yaparak geçirirdi; bir turist kimlik belgelerini yürüttüğünü hayal ederdi, üstünde güzel bir kıyafet, elinde şık bir valizle sanki hiçbir şey yokmuş gibi sakın sakın gemiye binerdi – ona, İspanya'da beş parasız ne halt edeceksin, diye sorardım. Biraz çalışıp para biriktireceğim, sonra Fransa'ya, daha sonra da Almanya'ya gideceğim, diye

cevap verirdi, oradan da Amerika'ya... Amerika'ya Almanya üzerinden gitmenin daha kolay olacağını hangi akla hizmet düşündüğünü bilmiyorum. Almanya çok soğuk olur, diye cevap verirdim. Hem sonra orada Arapları sevmiyorlarmış. Doğru değil, diyordu Besim, Faslıları çok seviyorlarmış, benim amca oğlu Düsseldorf'ta makinist ve süper memnun. Almanca öğrenmen yeterli, galiba o zaman sana acayip saygı gösteriyorlarmış. Gerekli belgeleri de Fransızlardan çok daha kolay veriyorlarmış.

Karşılıklı hayallerimizden konuşur dururduk, onun göç hayallerine karşılık benim Meryem'in memeleri... Böylece Boğaz'a karşı saatlerce kurar da kurardık, sonra o akşam namazına yetişmek, ben amca kızını bir kez daha görmeye çalışmak için yürüyerek evlerimize dönerdik. On yedi yaşındaydık ama kafalarımıza bakınca daha çok on iki yaşında gibiydik. Fazla uyanık değildik.

Birkaç ay sonra ilk dayağımı yedim, o âna kadar hiç tatmadığım bir sille tokat sağanağı, sonunda yarı baygın düştüm, hem acıdan hem çığneden onurum yüzünden gözyaşları döktüm, babam da utançtan ağlıyor, dualar okuyordu, Allahım bizi felaketlerden koru, Allah yardımcımız olsun, Allah'tan başka Allah yok, bir sürü tativa, o bir yandan da tekme tokat kayış kemer demeden patlatmaya devam ederken, annem bir köşeye sinmiş sızlanıp duruyordu, annem de ağlıyor ve bana iblismiğim gibi bakıyordu, babam bitap düşüp beni dövmeyecek hale gelince büyük bir sessizlik oldu, derin bir sessizlik ve ikisi birden gözlerini üzerime diktiler. Ben bir yabancıydım, bu bakışların beni dışarı püskürttüğünü hissettim, aşağılanmış ve çok korkmuştum, babamın gözleri nefret doluydu, koşarak kaçtım. Kapıyı çarparak çıktım, sahanlıkta, kapıdan Meryem'in ağlayıp bağırdığını duydum, tokatlar patlıyor, küfürler yükseliyordu, kancık, sürtük, merdivenlerden koşarak indim, dışarı çıkınca bur-

numun kanadığını, üstümde ev kıyafeti, cebimde tam on dirhem olduğunu ve gidecek hiçbir yerim olmadığını fark ettim. Neyse ki yaz başıydı, akşamları ılık oluyordu, hava deniz kokuyordu. Sırtımı bir okaliptüs ağacına dayayıp yere oturdum, başımı ellerimin arasına aldım ve hava kararıp da ezan sesi duyulana kadar küçük bir çocuk gibi hüngür hüngür ağladım. Kalktım, korkuyordum; eve dönmeyeceğimi, artık oraya hiç dönmeyeceğimi biliyordum, buna imkân yoktu. Ne yapacaktım? Çıkışta Besim'i yakalayabilir miyim diye mahalledeki camiye gittim. Beni gördü, gözleri fal taşı gibi açıldı, babasından kurtulması ve arkamdan gelmesi için işaret ettim. Ne ulan bu, suratının halini gördün mü? Oğlum ne oldu sana? İhtiyar bizi Meryem'le iş üstünde yakaladı, dedim ve o ânı hatırlamak bile dişlerimi sıkımda sebep oldu, öfkeden gözlerim yaşla doldu. O utanç, vücutlarımız ortada, çırılçıplak yakalanmanın utancı, bugün bile elimin ayağımın kesilmesine sebep olan o şiddetli utanç – Besim, yapma yahu, diye fısıldadı, yapmasaymışsın keşke, doğru, dedim ayrıntılara girmeden, doğru. Peki şimdi ne yapacaksın? Ne bileyim. Ama artık eve dönemem. Besim, nerede yatacaksın, diye sordu. Hiçbir fikrim yok. Paran var mı? Yirmi dirhem ve bir lira. Hepsisi bu. Cebimde kalmış birkaç dirhemi elime tutuşturdum. Gitmem lazım. Yarın görüşüyor muyuz? Her zamanki gibi mi? Tamam dedim, o da gitti. Hafiften dalgın, şehirde bir tur attım. Pasteur Bulvarı'ndan çıktım, sonra aradaki dik sokaklardan deniz kıyısına indim; konsomatrislerin çalıştığı barlarda kırmızı ışıklar yanıyordu, vitrinlerin önünde meyemenetsiz tipler oturuyordu. Dik kıyı şeridinde, kol kola girmiş çiftler rahatça geziniyordu, bu da aklıma Meryem'i getirdi. Limana doğru gittim ve Mezarlar'a kadar tırmandım; Boğaz'a karşı oturdum, İspanya'da güzel ışıklar vardı; kumsallarda dans eden insanları, özgür-

lügü, kadınları, arabaları hayal ediyordum; başımı soka-
cak bir ev olmadan, beş parasız ne halt edecektim ben?
Avuç mu açacaktım? Çalışacak mıydım? Eve dönmem
lazımdı. Bu düşünce beni daha o anda mahvediyordu.
İmkânsız. Uzandım, uzun süre yıldızları seyrettim. Sa-
bah ayazı beni kalkmak zorunda bırakıncaya kadar
uyukladım ve ısınmak için yürüdüm. Her yerim ağrıyo-
du, tekme tokattan, ama gece kayanın üstünde yatmak-
tan dolayı da bir kırıklığım vardı. Bilseydim, uslu uslu
eve döner, beni affetmesi için babama yalvarıp yakarır-
dım. Bu kadar gururlu olmasaydım, yapmam gereken
şey buydu, küçük düşürülmekten ve yara bere içinde
kalmaktan kurtulurdum, belki de babam gibi bakkallık
yapar, belki Meryem'le evlenir, belki de şu saatte Tan-
ca'da şık bir sahil restoranında oturmuş akşam yemeği
yemekte ya da sürüsüne bereket aç köpek yavrusundan
farksız ciyaklayan veletlerimi pataklamakta olurdum.

Karnım acıktı, sebze meyve satıcılarının dilencilere bıraktığı çürük meyveleri tıkındım, pazarın etrafında aynen benim gibi volta atan her cins geri zekâlıyla, tek bacaklısıyla, budalasıyla, bir alay sefil tiplerle önce ezik elmalar, sonra küflenmiş portakallar için boğuşmak, adamlara tekme tokat girişmek zorunda kaldım; üşüdüm, sonbaharda şehrin üzerine sağanaklar boşanırken sırlıslam ıslandım, kemer altlarındaki berduş takımını kovalayıp Medina'nın kuytu köşelerinde, ıslanmayacağınız bir yere sığınmanıza göz yumması için bekçiyi ayarlamak zorunda kaldığımız inşaat halindeki binalarda geceler geçirdim; kışın güneye gittim, orada, Casablanca'daki sefil bir karakolda bana bir temiz sopa çeken polislerden başka bir şey bulamadım, bunun üzerine sonunda cesaretimi toplayıp eve dönmeye karar verdim; Tanca'ya gitmek için bir kamyon buldum, yolluğunun yarısını benimle paylaşan ama ona karılık yapmayı reddettiğim için beni tokatlayan namussuzun tekiydi herif, Besim'i görmeye gittiğimde, mahalleye adım atmaya cüret ettiğimde, Allahım kim bilir kaç kilo vermişim, üstüm başım lime lime olmuştu, aylardır tek kitap okumamıştım ve on sekiz yaşına giriyordum. Beni tanımaları düşük bir ihtimaldi. Bitkin düşmüştüm. Titriyordum. Çok pis sayılmazdım, ca-

mi avlularında bekçilerin ve imamların ters bakışları eşliğinde oramı buramı yıkıyordum, ardından gidip rahat halılar üzerinde azıcık ısınmak için namaz kılar gibi yapmak zorunda kalıyordum, bir köşeye çekilip elime bir Kuran alıyor ve gerçek bir mümin, benim mübarek kitabın üstünde horladığımı görüp sinirlenene ve kışıma tekme vurup beni dışarı atana kadar kitap kucağımda, huşu içindeymiş gibi bir edayla, oturduğum yerde uyuyordum, bazen başka bir yere defolup gitmem için birkaç dirhem verdikleri de oluyordu. Gidip ailemi ziyaret etmesi, üzgün olduğumu, çok acı çektiğimi ve eve dönmek istediğimi söylemesi için Besim'i görmek istiyordum. Sık sık annemi düşündüğümü hatırlıyorum. Meryem'i de. En zor anlarda, bir otopark bekçisinin ya da bir polisin önünde aşağılanmayı sineye çekmek zorunda kaldığım o korkunç anlarda, utancımın iğrenç kokusu bu adamların giysilerinin kıvrımlarından yayıldığında gözlerimi kapar, Meryem'in teninin kokusunu, onunla geçirdiğim o birkaç saati düşünürdüm. Birinin dünyasının bu kadar hızla değişebilmesi karşısında afallayıp kalmıştım.

Bir güvercinin ya da martının dengi haline geliyor-sunuz. İnsanlar sizi görüyor ama görmüyor, bazen ortadan kaybolmanız için tekmeliyor, geceleri hangi küpeşte, hangi balkonda uyuduğunuzu pek azı gözlerinin önüne getiriyor. Kendime o günlerde ne düşünüyordum, diye soruyorum. Nasıl dayandığımı... Neden sanki iki gün bekleyip baba evine dönerek salondaki kanepeye devrilmediğimi; neden sanki yardım istemek için belediyeye ya da ne bileyim başka bir yere gitmediğimi, belki de gençliğin tükenmez bir gücü var, her şeyin üzerimizden akıp gitmesini, hiçbir şeyin bizi gerçek anlamda etkilememesini sağlayan bir güç. En azından ilk başlarda. Ama on aylık firardan, üç yüz günlük utançtan sonra artık halim kalmamıştı. Belki de bedelini ödemiştım. Aklı-

ma şiirler, varoluş üzerine felsefi görüşler geldiği falan yoktu, samimi bir pişmanlık da duymuyordum, içimde sadece insana dair her şeye karşı sinsi bir nefret ve gitgide artan bir güvensizlik vardı.

Hatırlıyorum, Besim'i görmeye gitmeden önce yıkanmışım. Güzel bir bahar sabahıydı, Tanca'nın merkezinden birkaç kilometre uzakta, yalıyarın dibinde, Spartel Burnu'na doğru bir kutu ton balığıyla bir parça ekmeği mideye indirdikten, meyve sandıkları ve gazeteyle tutuşturduğum ateşle duman altı olduktan sonra bir oyuğun içine kıvrılıp uyumuştum. Pazardan aşırduğım, bütün bir kış boyu bana eşlik eden uzun yün paltoya sarınmış ve kıyıya çarpan dalgaların ninni gibi gelen sesiyle sızıp kalmışım. Sabah Akdeniz sakindi, sakin ve koyu mavi, doğan güneş kayaların arasındaki kum birikintilerini usul usul okşamaktaydı. Donacaktım ama olsun, bu güzelliği, suyun verdiği bu huzuru çok istiyordum. Su korkunç soğuktu. Kuzeye doğru belki yüz metre kadar yüzerek biraz ısındım, akıntı şiddetliydi, kıyıya dönmek için bayağı mücadele etmem gerekti. Güneşte kumlu bir köşeye yığılıp kaldım; rüzgâr yoktu, sadece kumun ılık okşayışı, bitkin ve neredeyse mutlu bir halde tekrar uykuya daldım. Bir-iki saat sonra uyandığımda nisan güneşi fena yakıyordu ve karnım acıkmıştı. Akşamdan kalan ekmeği yedim, kana kana su içtim; paltomu katlayıp çantama koydum, üstüme başıma biraz çekidüzen verdim – gömleğim koltuk altından yırtılmıştı, arka kısmında da lekeler vardı; pantolonumun paça kıvrımları tam anlamıyla saçaklanmıştı; yardıma muhtaçlar için İslami bir dayanışma merkezinden alınma çizgili gri ceketimin çizgileri artık seçilmez olmuştu. Her şeye rağmen kendimi formda hissediyordum. Besim bana temiz bir gömlekle uzun bir don verirdi. Onu aralık sonundan, Casa'ya gidişimden beri görmemişim; bana biraz para,

yiyecek ve hatta bir defasında Meryem'den haberler vererek elinden geldiği kadar yardım etmişti; annesi Meriem'i Rif'in ücra bir köşesinde yaşayan kız kardeşine yollamıştı. Hapishaneden farksızdı yani. Besim İspanya'ya gitmek için olmayacak planlar kurmaya devam ediyordu ve her zamanki yerimizde, Boğaz'a karşı son görüştüğümüzde bana, "Merak etme," demişti. "Casa'ya git, geri döndüğünde karşı tarafa gitmenin bir yolunu bulmuş olurum." Ben hâlâ belgelerimiz ve paramız olmaksızın İspanya'da serserilik yapmaktan, sonunda yakalanıp sınır dışı edilmekten başka ne bok yiyeceğimizi anlamış değildim, ama olsun, güzel bir hayaldi.

Öğlene doğru evine uğradım; babasının işte olduğunu biliyordum. Mahallenin sokaklarına dönmek ciğerimi yaktı. Hızlı hızlı yürüdüm, babamın bakkal dükkânının önünden geçmekten itinayla kaçındım, Besim'in oturduğu apartmana kadar geldim, rüzgâr gibi yukarı çıktım ve arkamdan kovalıyorlarmışçasına, deli gibi kapısını yumrukladım. Evdeydi. Beni hemen tanıyınca, dış görünüşüm konusunda rahatladım. Beni içeri aldı. Burnunu uzatıp bir serseri için çok da kötü kokmadığımı söyledi. Bu beni güldürdü. Aslında olabilir, dedim, ama gene de iyi bir duş alıp bir lokma bir şeyler yemek isterim, dedim. Sonunda bir yere vardığım hissine kapılmıştım. Bana temiz giysiler uzattı, belki bir saat banyoda kaldım. Suyu rahat rahat kullanmanın ilahi bir lüks olabileceği asla aklıma gelmezdi. Bu arada bana kahvaltı hazırladı, yumurta, ekmek, peynir... Gizli işler çeviren birinin edasıyla sürekli gülümsüyordu. Fazla üstelemeden, "Eee, Casa iyi miydi?"nin dışında son üç aydır ne halt ettiğimi sormadı bile. Kıpır kıpırdı, dudaklarında hep o tebesüm, bir kalkıp bir oturuyordu. Haydi, dökül bakalım, dedim sonunda. Sanki suçüstü yakalanmış gibi yüzü döndü. Ne dökülmesi? Neden böyle söylüyorsun? Ta-

mam, okey, sana anlatacağım, galiba senin için bir şey buldum, rahatça kalabileceğin ve seninle ilgilenecekleri bir yer. Yeniden o gülümseyen komplocu ifadesine büründü. Nasıl bir yer orası, düşkünler yurdu mu? Bütün bunların arkasında anlamsız bir seyahat projesinin, Besim'e özgü hikâyelerden birinin yattığını düşünüyordum. Hayır oğlum, hayır, düşkünler yurdu değil, hastane de değil, çok daha iyisi: Bir cami.

Camide ne halt edeceğim, diye sordum.

Herhangi bir cami değil, diye cevap verdi Besim, göreceksin, bunlar farklı insanlar.

Evet, gerçekten de farklıydılar. Koyu renk ciddi kıyafetler giymişlerdi, sakallıydılar. Ayrıca bu İslamcılar doğrusu bayağı sempatik ve cömerttiler de. Besim'in; Şeyh, işte sana bahsettiğim kişi, tam bir mümindir ama paraya sıkışık, diyerek beni takdim etmesinden sonra Şeyh Nureddin, (kendisine şeyh dedirtiyordu ama yaşı kırktan fazla değil gibiydi) "Allah seni görür," diye karşılık vererek hikâyemi anlatmamı istedi. Cami gerçek bir cami değildi, bir binanın giriş katında, zemininde halılar serili ve kapısında bakır bir plaket üstünde "Kuran Düşüncesini Yayma Cemiyeti" yazan bir yerdi. Besim ona sürüden kopmuş bir kuzu getirdiği için büyük gurur duyuyordu. Her şeyi ayrıntılarıyla anlattım, ya da neredeyse ayrıntılarıyla, diyelim. Şeyh Nureddin gözlerimin içine bakarak sanki bütün hikâyemi biliyormuş gibi hiç şaşırmadan dikkatle beni dinliyordu. Konuşmam bitince gözlerini benden ayırmadan bir an sessiz kaldı ve sordu: İnançlı mısın? Tereddüte kapılmaksızın evet, diye cevap veremeyi başardım. Sen yanlış bir iş yapmamışsın, genç dostum. Sen o kızın tuzağına düşmüşsün. Sorumlu olan o, baban da adaletsiz davranmış. Zaaf göstermişsin, bu kesin, ama gençliğin yüzünden yapmışsın bunu. Suçlu olan baban, ailenizdeki kadınları çok daha sıkı bir şekilde kontrol et-

meli, onları edebe davet etmeliydi. Eğer senin şu amca kızı namuslu bir kız olsaydı, bunların hiçbirisi olmazdı. Besim şeyhin sözünü kesti: şeyhim, bunun babası mahallenin ortasında bağıra çağıra artık bir oğlu olmadığını, onu evlatlıktan reddettiğini söylüyor.

Nureddin acı acı gülümsedi. Belki bu işler zamanla yoluna girer. şu an önemli olan sensin. Besim bana senin dindar, ciddi, çalışkan olduğunu ve kitapları sevdiğini söyledi, doğru mu bu? Doğru. şey, diye geveledim, kitaplar konusunda yani.

Beş dakikada Kuran Düşüncesini Yayma Cemiyeti'ne kitapçı olarak işe alınmıştım; bana arkaya bakan minnacık bir oda ve maaş vereceklerdi. Aman aman bir şey değildi elbette, ama gene de biraz cep harçlığıydı. İnana mıyordum. şeyh Nureddin'e teşekkür ede ede bir hal oluyor, bir yandan da hesapta olmayan bir şeyin çıkıp işi berbat etmesini bekliyordum. Ama hayır. Gerçek bir mucize. Gidip kendime kıyafet ve ayakkabı almam için birkaç dirhem avans verdiler; Besim de benimle geldi. Çok gurur duyuyordu ve devamlı gülümsüyordu. Ben sana söylemişim, diyordu, bir çaresini bulacağım demişim. Görüyorsun işte, camiye gitmek işe yarıyormuş, diyordu.

Besim bu Kuran Düşüncesini Yayma Cemiyeti'yle babasıyla gittiği cuma namazında tanışmıştı. Birbirlerini göre göre yakınlaşmışlardı, işte böyle. Bunlar mükemmel insanlar, diyordu Besim. Arabistan'dan dönmüşler, para gani.

şehir merkezinde para babaları gibi dolanıp bana üç gömlek, iki pantolon, birkaç iç donu ve, burnu biraz dar, hafiften sivri, siyah, fiyakalı ayakkabılar aldık. Bu arada bir tarak, saçlarım için losyon ve jöle de aldım, gene beş parasız kalmıştım, yani neredeyse beş parasızdım ama mutluydum, Besim de benim adıma mutluydu. İşin içinden yüz akıyla çıkmamdan o kadar memnundu ki, bunu

görmek hoşuma gidiyordu. En az cilalı ayakkabılarım kadar yüreğimi ısıtıyordu bu. Ona sarıldım ve kıvırcık yelesiyle oynayıp karıştırıp dağıttım. Şimdi üzerlerimizi değiştirecek ve bir tur atacağız, dedim. Kızlara yanaşıp iki güzel turist araklayarak onlara Allah'ın cennetini göstereceğiz. Bakarsın, daha sonra bize teşekkür etmek için birer bira da ısmarlarlar. Besim anlamadığım bir şeyler geveledi, arkasından da evet evet, neden olmasın, dedi. Aynı gün içinde ikinci bir mucize yaşanmadıkça, bize yüz verecek iki mini etekliye rastlamayacağımızı pekâlâ da biliyordu ama bozuntuya vermedi. Kıyafetlerimi sif-tah etmek için Kuran Düşüncesini Yayma Cemiyeti'ne döndüğümüzde içerisi kalabalıktı: İkinci namazı vaktiy-di ve kaçırmamışlardı. Şeyh Nureddin'in arkasında dört rekât namaz kıldım, pek uzun geldi.

Ortadoğu kültürüne ve coğrafyasına son derece hâkim olan Mathias Énard, bilgisiyle hayal gücünü başarıyla harmanlayan usta bir kalem.

© PHILIPPE ANASTASIOU

Tüm bunlar, bana, özgürlük ve daha onurlu bir yaşam hakkı için Tunus'ta, Mısır'da, İspanya'da ve Fransa'da sürmekte olan aynı mücadelenin farklı yüzleri gibi göründü. Dünyada, üzerinde yaşadığımız bu savaş tarlasındaki bir yolculuk aracılığıyla bu mücadeleleri anlatmaya çalıştım, yolculuğun başlıca uğrak yerleri de Tanca, Tunus, Algeciras ve Barselona oldu. Bir macera romanı bu, günümüz dünyasının trajik macerasının romanı. Daha iyi bir gelecek hayali kuran gençlerle, artık hayal bile kurmayanlarla, İslamcılarla, Müslümanlarla, dilencilerle, fahişelerle, hırsızlarla ve çokça kitapla, son tahlilde, ateşle birlikte, karanlıklarla savaşmanın tek yolu olmayı sürdüren kitaplarla yolunuzun kesişeceği bir roman bu.

MATHIAS ÉNARD

Hırsızlar Sokağı, yıllarca Ortadoğu'da yaşamış, o coğrafyanın insanını ve kültürünü yakından tanıyan, Arapça ve Farsça bilen dünya vatandaşı Mathias Énard'ın, büyük övgüler alan son romanı. Kaderleri birbirine sıkı sıkıya bağlı iki medeniyete de, Ortadoğu'ya da Avrupa'ya da aynı hoşgörü ve aynı sertlikle yaklaşan ve ortak insanî gerçeği arayan bir aydının elinden çıkan bu roman, coğrafyaya ve zamana dair hiçbir sınır tanımayan açık bir zihnin ve adil bir vicdanın ürünü.

Kapak resmi: HERCULES BRABAZON BRABAZON

ISBN 978-975-07-1799-4

9 789750 717994